

HP

SÁMEGIELA STÁVVALJUOHKIMA NJUOLGGADUSAT JA STRATEGIIJA

Máhttit sániid juohkit stávvaliidda lea ávkkálaš strategiija
dutnje go áiggut lohkat ja čállit guhkes sániid.

Heidi Annie Guttorm Einarsen

2019

ČÁLLIDLÁGÁDUS

STÁVVALJUOHKIN JA STÁVVALLOHKAN SÁMEGIELAS

Ovdal go juohkigoađat sániid stávvaliidda fertet máhttit earuhit **vokálaid**, **konsonánttaid** ja **diftonggaid**.

Fertet maid muitit ahte

1. Konsonántaoktavuođat -hj, -hl, -hn, -hr, -hm ja -nj háliidit álo leat ovttas.
2. Konsonántaoktavuođat -dn, -bm, -dnj, -gŋ háliidit bissut ovttas jos eará konsonánta lea ovddabealde.
3. i- bustávva šaddá j-jietnan go bohtá maŋŋá vokála dahje diftongga. Dalle dat rehkenasto konsonántan. Dás merkejuvvon **alihin**.

Sámegeiela stávvaljuohkima njuolggadusat:

1. Juohke stávvalis galgá leat unnimusat okta **vokála** dahje okta **diftongga**

STÁL-LU VEAS-KU GÁI-BMI

(-i- rehkenasto dán oktavuođas konsonántan dannego dat gullo dego -j- jos bohtá maŋŋá vokála dahje diftongga)

2. Go guokte vokála gaska dahje **diftongga** ja **vokála** gaska lea okta konsonánta, de galgá dat konsonánta čuovvut maŋimuš vokála.

A-LIT SO-MÁ DOA-MA

3. Go leat konsonánttat guokte dahje golbma vokála gaskka, de galget buot vokálat “oažžut” iešguđet konsonántta.

GUK-SI RUH-TA LÁV-KA MÁN-NU GOH-ČO-DIT JOG-NET ID-JA

4. Go leat guokte konsonántta diftongga ja vokála gaskka, de galget konsonánttat juohkásit.

MUOR-JI LUOH-TI BIEB-MU BÁI-DI

(-i- rehkenasto dán oktavuodas konsonántan dannego dat gullo dego -j- jos bohtá manjá vokála dahje diftongga)

5. Go konsonántaoktavuođat -hr, -hn, -hl, -hm, -hj ja -nj leat vokálaid dahje vokála ja diftongga gaskka, de galget dat álo bissut ovttas.

SKUHR-RAT ČÁI-HNI LÁ-HJIT DA-HJE LIE-HMU VUO-NJAL MÁI-HLI

(-i- rehkenasto dán oktavuodas konsonántan dannego dat gullo dego -j- jos bohtá manjá vokála dahje diftongga)

6. Go leat eambbo go guokte konsonántta ovttas, de galgá dat vuosttaš konsonánta čuovvut dan vuosttaš vokála dahje diftongga.

GOL-BMA VIEL-LJA LAT-NJA MAN-NJI FIER-BMI GOAR-GNJUT

GAR-DNJIL BÁR-DNI VUOI-GŃA (-i- rehkenasto dán oktavuodas konsonántan dannego dat gullo dego -j- jos bohtá manjá vokála dahje diftongga)

7. Jos leat golbma konsonántta, ja guovttis leaba seammalágana, de galgá juohkit dan guokte seammalágan konsonántta.

ÁHK-KU BÁHP-PA MEAHC-CI VIEL-LJA

8. Goallostuvvon sániid galgá juohkit meinnega – iige njuolggadusaid mielde.

MIEL-KE-SPÁN-NJA

STÁVVALJUOHKINSTRATEGIIJA

Čuovo dán málle go áiggut lohkat ja čállit guhkes ja váttis sániid. Dalle don áddet sániid álkibut ja lohkanleaktu buorrána.

- 1. Sárga 1. ja 2. vokála/diftongga vuollái rukses peannain ja juoge daid gaskkas.**
- 2. Sárga 3. vokála vuollái ja juoge gaskkal 2. ja 3. vokála - joatkke nu**
- 3. Čujut juohke stávvalii seammás go logat daid. Geahča vokálaide.**
- 4. Jorgal báhpira, daja, speaččo ja čále sáni.**
- 5. Loga buot sániid teavsttas.**